

LARY

JAZYKOVÁ CESTA NAPŘÍČ EVROPOU

CS

VÍTEJ NA CESTĚ EVROPSKÝMI JAZYKY!

Jazyky, se kterými se setkáš na následujících stránkách, odrážejí rozmanitost kultur a tradic, které společně bok po boku existují na našem kontinentu. Některými jazyky, z přibližně 225 jazyků evropského původu, mluví miliony lidí, a některými jazyky jen hrstka lidí, bohužel tyto jazyky jsou již blízko k vymření.

Během této krátké cesty odhalíš, kolik společného mají evropské jazyky. Evropské jazyky z velké části spadají do tří hlavních skupin: slovanské, románské a germánské, přičemž jazyky v každé skupině mají podobné kořeny – po staletí se však vyvíjely ve samostatně, každý vlastním směrem. Na této cestě také spatříš rozdíly mezi těmito jazyky: rozmanité abecedy (například latinka, azbuka, řečtina, arménština, gruzínština) často využívající uměleckých znakových sad; jak různě jazyky řeší tvorbou slov pro nové vynálezy a dozvíš se i o jejich, někdy až tajemném, původu. Každý z těchto jazyků má svou jedinečnou identitu a příběh.

V této brožuře ti můžeme poskytnout pouze krátký pohled na některé evropské jazyky. Existuje mnoho a mnoho dalších jazyků, které jsme nezmiňovali, ne však proto, že jsou méně důležité nebo méně zajímavé, ale jednoduše proto, že je nemůžeme zahrnout všechny do této krátké cesty.

Existuje několik příkladů regionálních a menšinových jazyků, kterými v určité zemi nebo v oblastech zahrnujících několik zemí hovoří relativně malá část populace. Existují též neteritoriální jazyky, kterými hovoří skupiny rozšířené po celé Evropě, ale

které se neztotožňují s konkrétní zemí původu. Existují také migrační jazyky, které nepocházejí z Evropy, ale na kontinent je přivezli mluvčí, kteří se přistěhovali z jiných částí světa.

Vždy na stránce konkrétního jazyka najdeš krátký úvod od Lary, některá klíčová slova, fráze a speciální znaky z abecedy, ale také odhadovaný počet lidí na celém světě, kteří jazyk používají jako svůj první jazyk.

Doufáme, že se ti bude líbit putování s naší průvodkyní Larou na její cestě vybranými evropskými jazyky. Tato cesta by tě mohla motivovat k tomu, aby ses vydal/-a na podobnou objevitelskou cestu se spoustou „ah, opravdu!“ a „wow – to jsem nevěděl/-a!“, až odhalíš některé poklady ukryté těsně pod povrchem našeho každodenní života!

JAZYKY, SE KTERÝMI SE LARA NA SVĚ CESTĚ SETKÁVÁ

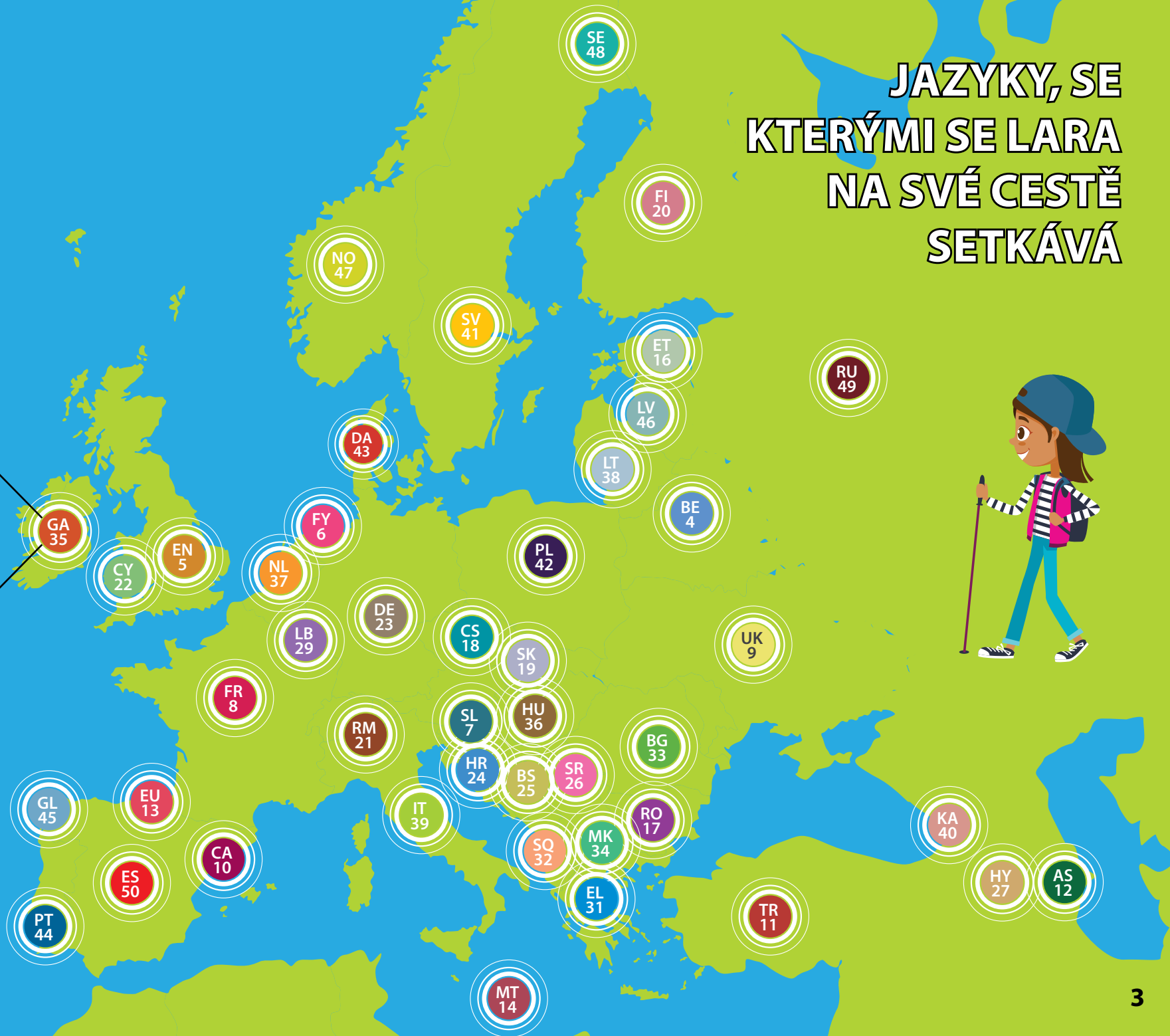

Jazykový kód
(ISO-639-1)

Číslo stránky

28 ROMANI ČHIB

30

ВЕ БЕЛАРУСКАЯ МОВА

👤👤👤 5 000 000

так

не

Як справы?

Добры дзень!

Дзякуй!

Ahoj! Jmenuji se Lara! Přidej se ke mně na fascinující cestě krásnými jazyky Evropy! Začneme naši cestu v "krasaviku"... Počkat! Kde? "Krasavik" (duben) je nejkrásnější měsíc v Bělorusku, proto ho Bělorusové pojmenovali "krásný". Kdo by neměl rád jarní období?

- 1 адзін
- 2 два
- 3 тры
- 4 чатыры
- 5 пяць
- 6 шэсць
- 7 сем
- 8 восем
- 9 дзевяць
- 10 дзесяць

ё

й

э

і

ў

ь

ю

ы

я

Паслухайце гучанне гэтых слоў >>>

Photo: Park in Minsk, Belarus

ENGLISH EN

👤👤👤 400 000 000

Angličtina je nejvíce užívaným jazykem na světě. Na světě je téměř 1,3 miliardy anglicky mluvících osob, ale pouze přibližně jedna třetina jsou rodilí mluvčí. Když mluvíme stejným jazykem, rozumíme si a uvědomujeme si, kolik věcí sdílíme. Potom se svět nakonec nezdá tak velký.

How are you?

Hello!

Thank you!

yes

no

- 1 one
- 2 two
- 3 three
- 4 four
- 5 five
- 6 six
- 7 seven
- 8 eight
- 9 nine
- 10 ten

🔊🔊🔊 Listen to the sound of these words

Photo: London eye and Big Ben, United Kingdom

FY FRYSK

👤👤👤 500 000

Hoe giet it
mei dy?

Hoi!

Tank!

ja

nee

Fríština je pravydopodobně angličtině nejpodobnějším živým jazykem. „De sinne is waarm en it ljocht fan de sinneskyn fielt noflik mei de sêfte wyn.“ Víš, co to znamená? Porovnej větu s anglickou verzí: „The sun is warm and the light from the sun-shining feels good with the soft wind.“

- 1 ien
- 2 twa
- 3 trije
- 4 fjouwer
- 5 fiif
- 6 seis
- 7 sân
- 8 acht
- 9 njoggen
- 10 tsien

êé

ûú

â

ô

Harkje nei it lûd fan dizze wurden >>>

Photo: Ljouwert, Netherlands

SLOVENŠČINA SL

888 2500 000

Kako si?

Živjo!

Hvala!

Ve slovinštině je, oproti jiným jazykům, velmi zvláštní tvar pro vyjádření 2 osob! Ve slovinštině se užívá nejen jednotné číslo (pro 1 člověka) a množné číslo (pro mnoho lidí), ale také forma pro přesně 2 osoby! Pokud tedy chceme říci „já a ty“, stačí říct „midva“ (my dva muži nebo jeden muž a jedna žena) nebo „midve/medve“ (my dvě ženy). Když už mluvíme o číslech... dále ti chci ukázat jazyk se zajímavým systémem počítání...

- 1 ena
- 2 dve
- 3 tri
- 4 štiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedem
- 8 osem
- 9 devet
- 10 deset

da

ne

č

ž

š

Prisluhnite zvoku teh besed

Photo: Triglav National Park, Slovenia

FR FRANÇAIS

👤👤👤 76 800 000

oui

non

Ça va ?

Bonjour !

Merci !

ùûü

àâä

ÿ

ôö

æ

îï

éèêë

ç

œ

Věděl/-a jsi, že francouzština má jiný způsob počítání mezi 70 a 99? Pro číslo 75 se tedy doslova říká „60 plus 15“. Kromě toho u čísla 80 se říká „4 krát 20“! 96 je tedy „4 krát 20 plus 16“. Francouzi musí být dobří matematici! Francouzština je také považována za jeden z nejkrásnějších jazyků a... chceš hádanku?

- 1 un
- 2 deux
- 3 trois
- 4 quatre
- 5 cinq
- 6 six
- 7 sept
- 8 huit
- 9 neuf
- 10 dix

Écoutez le son de ces mots >>>>

Photo: Dune du Pilat, France

УКРАЇНСЬКА МОВА UK

👤👤👤 35 000 000

Як справи?

Привіт!

Дякую!

так

ні

Zrcadlo, zrcadlo, řekni který, na planetě zdejší, jazyk je ze všech nejkrásnější? Odpověď na tuto otázku není jednoduchá a každý má své oblíbené jazyky. Na soutěži jazykové krásy v roce 1934 v Paříži však ukrajinština obsadila třetí místo hned po francouzštině a perštině. Ale vlastně si nejsme vědomi, že by se konaly nějaké novější soutěže jazykové krásy!

Є

Й

Щ

її

Г

Ь

Ю

Я

<<< Прослушайте звучання цих слів

Photo: Love tunnel created from trees along the railway in Klevan, Ukraine

- 1 один
- 2 два
- 3 три
- 4 чотири
- 5 п'ять
- 6 шість
- 7 сім
- 8 вісім
- 9 дев'ять
- 10 десять

CA CATALÀ

👤👤👤 10 000 000

Pokud budeš chtít říci v katalánštině, že na tvou narozeninovou oslavu přišlo jen pár přátel (což se ti snad nikdy nestane!), stačí říct „quatre gats“ nebo „čtyři kočky“ a všechno bude jasné. Než si tedy postěžuješ na svou trapnou párty, nezapomeň říci „Gràcies!“ (“děkuji”) čtyřem kočkám, které se na ní objevily!

Com estàs?

Hola!

Gràcies!

- 1 un
- 2 dos
- 3 tres
- 4 quatre
- 5 cinc
- 6 sis
- 7 set
- 8 vuit
- 9 nou
- 10 deu

ç

h

úü

à

éè

íï

óò

sí

no

Escolta el so d'aquestes paraules >>>

Photo: Park Guell in Barcelona, Spain

TÜRKÇE TR

👤👤👤 75 700 000

Turečtina je jazyk bez pohlaví! Existuje jedno slovo pro „on“, „ona“ a „ono“, nebo lépe řečeno, ve skutečnosti jen jedno písmeno – „o“. Je tedy možné popsát osobu turecky, aniž by bylo uvedeno, zda jde o chlapce, nebo dívku. Otoč na další stránku a podívej se, který další jazyk sdílí tuto podobnost s turečtinou...

Nasılsın?

Merhaba!

Teşekkür ederim!

evet

hayır

- 1 bir
- 2 iki
- 3 üç
- 4 dört
- 5 beş
- 6 altı
- 7 yedi
- 8 sekiz
- 9 dokuz
- 10 on

<<< Bu sözcüklerin sesini dinle

Photo: Cappadocia, Turkey

ç

ğ

ö

ş

ü

ı

AS AZƏRBAYCAN DILI

888 23 000 000

Ázerbájdžánština také používá „o“ pro „on“, „ona“ i „ono“. Ale to není jediné, co mají Turci a Ázerbájdžánci společné. Slova jako „s“ nebo „pro“ se nevyskytují před podstatným jménem, ale za ním: v ázerbájdžánštině by tedy „s mojí matkou“ bylo „anam ilə“ nebo doslova „moje matka s“. Další speciální vlastností je, že když se v ázerbájdžánštině píše latinkou nebo azbukou, píše se zleva doprava, píše-li se arabským písmem, pak zprava doleva.

İ

ö

ü

ç

ə

ğ

ş

Necəsən?

Salam!

Təşəkkür edirəm!

bəli

xeyr

- 1 bir
- 2 iki
- 3 üç
- 4 dörd
- 5 beş
- 6 altı
- 7 yeddi
- 8 səkkiz
- 9 doqquz
- 10 on

Bu sözlərin səsini dinləyin >>>

EUSKARA EU

👤👤👤 750 000

Jazyky obecně patří do jazykových rodin a sdílejí s ostatními mnoho charakteristik, ale baskičtina je téměř jedináček... Je považována za jeden z nejstarších evropských jazyků a její původ zůstává záhadou. Pokud se tedy chceš připojit k exkluzivnímu klubu a stát se „euskaldunou“ (baskickým mluvčím), zkus tento jazyk!

bai

ez

Zer moduz?

Kaixo!

Eskerrik asko!

- 1 bat
- 2 bi
- 3 hiru
- 4 lau
- 5 bost
- 6 sei
- 7 zazpi
- 8 zortzi
- 9 bederatzi
- 10 hamar

◀◀◀ Entzun hitz hauen soinua

Photo: Guggenheim Museum, Bilbao, Spain (Rudy Mareel | Shutterstock.com)

ü

ñ

é

ç

MT MALTI

👤👤👤 520 000

Kif int?

Bongu!

Grazzi!

Maltština je nejmenším oficiálním jazykem EU, co do počtu mluvčích. Zní podobně jako féničtina, kterou se mluvilo v oblastech kolem starověkého Středomoří před 3 000 lety. Maltština je jediným jazykem v Evropě, který patří do afroasijské jazykové rodiny, a také jediným jazykem z této rodiny, který používá latinku. Přejdi na další stránku a ukáži ti jeden dost izolovaný jazyk...

- 1 wieħed
- 2 tnejn
- 3 tlieta
- 4 erbgħa
- 5 ħamsa
- 6 sitta
- 7 sebgħa
- 8 tmienja
- 9 disgħa
- 10 għaxra

iva

le

ċ

ħ

ġ

ż

Isma' l-ħoss ta' dawn il-kelmiet >>>

Photo: Typical street in Ir-Rabat, Malta

ÍSLENSKA IS

👤👤👤 314 000

Island nemá blízké sousední země a jazyk, který si Vikingové přinesli v 9. a 10. století, se za ta staletí příliš nezměnil, jak by člověk předpokládal. Islandština se vyhýbá používání cizích slov a upřednostňuje vytváření nových slov ze starověkých vikingských slov. „Tölva“, slovo pro počítač, je tedy vytvořeno ze starých slov „tala“ („číslo“) a „völva“ („jasnovědkyně“).

Hvernig hefurðu það?

Hæ!

Þakka þér fyrir!

ð

í

á

þ

æ

ý

ö ó

ú

é

- 1 einn
- 2 tveir
- 3 þrír
- 4 fjórir
- 5 fimm
- 6 sex
- 7 sjö
- 8 átta
- 9 níu
- 10 tíu

já

nei

<<< Hlustaðu á þessi orð

Photo: Goðafoss waterfall, Iceland

ET EESTI KEEL

👤👤👤 1 100 000

Estonci milují samohlásky! Role samohlásek v estonštině patří k největším ze všech evropských jazyků. V estonštině existuje mnoho slov jako „Jääär“ (okraj ledu), „Töö-öö“ (pracovní noc) nebo „Õueiaääre“ (okraj plotu)! Nyní ti ukážu jazyk, v němž je možné vytvořit celou větu obsahující pouze samohlásky...

jah

ei

Kuidas sul läheb?

Tere!

Aitäh!

- 1 üks
- 2 kaks
- 3 kolm
- 4 neli
- 5 viis
- 6 kuus
- 7 seitse
- 8 kaheksa
- 9 üheksa
- 10 kümme

õ

ä

ö

ü

Kuula nende sõnade kõla >>>

Photo: Kitesurfing in Viimsi, Estonia

LIMBA ROMÂNĂ RO

👤👤👤 26 000 000

Rumunština má také velmi ráda samohlásky. Rumunština dokonce dokáže vytvořit smysluplnou větu, která se skládá pouze ze samohlásek: „Oaia aia e a ei, eu i-o iau“ znamená „Ta ovce je její, já ji беру“. Existuje také několik jazyků, které se snaží samohláskám zcela vyhnout...

Ce faci?

Bună ziua!

Mulțumesc!

- 1 unu
- 2 doi
- 3 trei
- 4 patru
- 5 cinci
- 6 șase
- 7 șapte
- 8 opt
- 9 nouă
- 10 zece

da

nu

<<< Ascultă cum sună aceste cuvinte

Photo: Corvin Castle, Romania

CS ČEŠTINA

👤👤👤 14 000 000

Dobrý
den!

Jak se
máš?

Děkuji!

ano

ne

ě

č

d'

í

ó

ř

ú

á

ž

ý

ť

š

ň

Ten, kdo není vyznavačem samohlásek, si zamiluje češtinu!
Náš jazyk miluje souhlásky.
V našem jazyce jsou zcela běžná slova, která jsou tvořena pouze souhláskami, jako například „krk“, „prst“ nebo „smrk“. Dalším skvělým jazykolamem je věta „Chrt pln skvrn zdrhl z Brd“. Tuto lásku k souhláskám sdílí i naši sousedé – uhádneš, kteří?

- 1 jedna
- 2 dvě
- 3 tři
- 4 čtyři
- 5 pět
- 6 šest
- 7 sedm
- 8 osm
- 9 devět
- 10 deset

Poslechni si, jak znějí tato slova >>>

SLOVENČINA SK

👤👤👤 5 200 000

Ako sa máš?

Ahoj!

Ďakujem!

áno

nie

Ano, i Slováci majú radi souhlásky! Mnoho slovenských slov je tvořeno zcela nebo většinou souhláskami, například slova „vr̂b“ („vrba“), „štvr̂t“ („čtvrtina“) nebo „smrt“ („smrt“). Slovenština je také považována za jazyk, kterému mluvčí jiných slovanských jazyků nejsnadněji porozumí. Přejdi na další stránku a objev jazyk ryze ekonomický...

- 1 jeden
- 2 dva
- 3 tri
- 4 štyri
- 5 päť
- 6 šesť
- 7 sedem
- 8 osem
- 9 deväť
- 10 desať

<<< Vypočujte si zvuk týchto slov

Photo: High Tatras, Slovak Republic

FI SUOMI

👤👤👤 5 800 000

kyllä

ei

Finština je jedním z mála národních jazyků v Evropě, který není indoevropský. Je součástí jedné jazykové rodiny společně s estonštinou a maďarštinou. Existuje mnoho věcí, které můžete ve finštině říci jediným slovem. Takže „istun“ by znamenalo „posadím se“, „istahtaisin“ by vyjádřilo „na chvíli bych si sedl“, „istahdan“ pak „na chvíli si sednu“ a „istahtaisinkohan“ by se řeklo „zajímalo by mě, jestli bych si mělnachvílisednout“.

Mitä kuuluu?

Hei!

Kiitos!

- 1 yksi
- 2 kaksi
- 3 kolme
- 4 neljä
- 5 viisi
- 6 kuusi
- 7 seitsemän
- 8 kahdeksan
- 9 yhdeksän
- 10 kymmenen

ö

ää

Kuuntele nämä sanat >>>

Photo: Dog Sledding in Lapland, Finland

- 1 in
- 2 dus
- 3 trais
- 4 quatter
- 5 tschintg
- 6 sis
- 7 set
- 8 otg
- 9 nov
- 10 diesch

gea na

RUMANTSCH RM

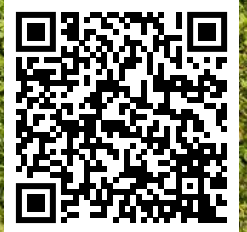
👤👤👤 60 000

Rétorománština je nejméně známý ze čtyř oficiálních jazyků Švýcarska. Její historie začíná před narozením Krista: římská latina, která ovládla oblast mezi Rhétskými Alpami a Dunajem, se mísila s jazyky místních lidí. Z této směsi se postupně vyvinula Rétorománština – a dodnes se stále mění!

Co vai?
Chau!
Grazia!

è é

<<< Taidla co ch'ils pleds tunan

Photo: Mountain view, Grisons, Switzerland

CY CYMRAEG

1 000 000

ie

na

Sut wyt ti?

Shwmae!

Diolch!

ŵ

ê

ô

â

î

ÿ

û

Velšské „Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogogoch“ je nejdelším místním názvem v Evropě a druhým nejdelším na světě. Přibližně znamená „Svatomariánský kostel v dutině bílé lísky poblíž rychlého vodního víru sv. Tysilia z červené jeskyně“. Obrát list a objev jazyk, který se může délkou slov podobat velšským vlastním jménům místním...

- 1 un
- 2 dau
- 3 tri
- 4 pedwar
- 5 pump
- 6 chwech
- 7 saith
- 8 wyth
- 9 naw
- 10 deg

LLANFAIRPWLLGWYNGYLLGOGERYCHWYRNDROBWLLLLANTYSILIOGOGOGOCH

Llan-vire-pooll-guin-gill-go-ger-u-queern-drob-ooll-llandus-ilio-gogo-goch

Listen to the sound of these words >>>

Photo: Train station in Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogogogoch, Wales, UK

DEUTSCH DE

👤👤👤 95 000 000

Němčina je jedním z jazyků s nejděššími slovy. K popisu věcí se jednoduše spoují různá slova, aby se stala novým. Slovo pro kvalifikační zápas o mistrovství světa ve fotbale by tedy bylo „Fußballweltmeisterschaftsqualifikationsspiel“. Některá slova mohou být trochu matoucí, pokud nevíš, jaká slova byla spojena, jako například „Urinsekten“, ale to tě nechám vyřešit samostatně!

ja

nein

ü

ö

ä

ß

◀◀◀ Hör dir an, wie diese Wörter klingen

Photo: Island Sylt, Germany

Wie geht's?

Hallo!

Danke!

- 1 eins
- 2 zwei
- 3 drei
- 4 vier
- 5 fünf
- 6 sechs
- 7 sieben
- 8 acht
- 9 neun
- 10 zehn

HR HRVATSKI

👤👤👤 5 600 000

Kako si?

Bok!

Hvala!

Spolu se srbštinou a bosenštinou je chorvatština jedním z jihoslovan-
ských jazyků, které mají mnoho
společného. Tyto jazyky jsou si
natolik podobné, že si jejich mluvčí
mohou snadno rozumět. Nejkratší
chorvatská slova se skládají pouze
z jednoho písmene – „a“ (ale, a),
„o“ (o), „u“ (v), „i“ (a), „s“ (s, se, z)
nebo „k“ (k).

- 1 jedan
- 2 dva
- 3 tri
- 4 četiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedam
- 8 osam
- 9 devet
- 10 deset

da

ne

č

ć

ž

š

đ

Poslušaj kako zvuče ove riječi >>>

Photo: National park Plitvice, Croatia

BOSANSKI BS

👤👤👤 3 000 000

Bosenština je velmi podobná chorvatštině a srbštině, ale dá se říci, že má silné spojení s turečtinou: zhruba 400 let byla Bosna součástí Osmanské říše, a proto si osvojila mnoho slov převzatých z turečtiny, například „minduše“ („náušnice“), „bujrum“ („nabídněte si“), nebo „avlija“ („vnitřní dvůr“).

Kako si?

Ćao!

Hvala!

- 1 jedan
- 2 dva
- 3 tri
- 4 četiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedam
- 8 osam
- 9 devet
- 10 deset

da

ne

č

ž

ć

đ

š

<<< Poslušaj kako zvuče ove riječi

Photo: Old Bridge in Mostar, Bosnia and Herzegovina

SR СРПСКИ

👤👤👤 12 000 000

Srbština je jedním z mála evropských jazyků, které používají azbuku i latinu. Rodilí mluvčí umí obě písma používat stejně dobře. Srbština, v porovnání s jinými slovanskými jazyky, používá jednu z nejkratších azbuk: obsahuje 30 písmen. Když už mluvíme o abecedách... Ukážu ti jazyk s velmi jedinečnou abecedou.

ђ

љ

и

ј

њ

ћ

џ

да

не

Како си?

Здраво!

Хвала!

- 1 један
- 2 два
- 3 три
- 4 четири
- 5 пет
- 6 шест
- 7 седам
- 8 осам
- 9 девет
- 10 десет

Послушај како звуче ове речи >>>

Photo: Meanders of the Uvac River, Serbia

ՀԱՅԵՐԵՆ ՀԿ

👤 6 700 000

Ունց ես:

Ողջույն:

Շնորհակալություն:

Arménština používá abecedu, která je ve srovnání s jinými evropskými jazyky zcela jedinečná. Byla vytvořena asi před 2 400 lety! Protože jsou Arméni velmi hrdí na svou abecedu, dokonce vytvořili pomník pro své jedinečné znaky. Arménie slaví v říjnu svůj vlastní speciální jazykový den, Den svatých překladačů.

այո

ոչ

ա բ գ դ ե զ է ը թ ժ ի լ խ ծ կ հ ձ ճ մ

յ ն շ ո չ պ ջ ռ ս վ տ ը ր ց ու ւ փ ք և օ ֆ

<<< Լսեք այս բառերը

Photo: Armenian Alphabet Monument (Arty Om | Shutterstock.com)

- 1 մեկ
- 2 երկու
- 3 երեք
- 4 չորս
- 5 հինգ
- 6 վեց
- 7 յոթ
- 8 ութ
- 9 ինը
- 10 տասը

ROM ROMANI ČHIB

888 3500 000

Sar san?

Lašo d'es!

Najis tuke!

va

na

Romština byla donedávna předávána další generaci výhradně ústně, takže neexistuje obecně přijímaná písemná norma. Jednotlivé romské varianty jsou psány abecedami, které často vycházejí z okolního dominantního jazyka, kde žije romská skupina. Přesto je dnes možné číst politické texty, noviny, a dokonce i Shakespeara, v romštině!

- 1 jekh
- 2 duj
- 3 trin
- 4 štar
- 5 panž
- 6 šov
- 7 efa
- 8 oxto
- 9 iňa
- 10 deš

Ašun kadala svaturja >>>>

Photo: Romani dance

LËTZEBUERGESH LB

☺☺☺ 600 000

Wéi geet et?

Moien!

Merci!

Lucemburština získala svou písemnou podobu poměrně nedávno. Lucemburština byla tradičně psána jen zřídkka, takže neexistovala žádná oficiální pravidla pravopisu a gramatiky, dokud je vláda nezavedla zhruba před 40 lety (v roce 1984). A co znakové jazyky, můžeš je napsat? Přejdi na další stránku a zjisti to.

jo

neen

ä

ëé

<<< Lauschter wéi dës Wierder kléngen

- 1 eent
- 2 zwee
- 3 dräi
- 4 véier
- 5 fënnef
- 6 sechs
- 7 siwen
- 8 aacht
- 9 néng
- 10 zéng

MEZINÁRODNÍ ZNAKOVÝ JAZYK

Mezinárodní znakový jazyk je často používán mezi uživateli znakového jazyka z různých zemí, kteří nemají společný jazyk – jak název napovídá, je to mezinárodní jazyk. Lze ho zapsat několika způsoby. Určité symboly se například používají k popisu tvaru ruky a pohybu znaku, stejně tak i k vyjádření mimiky. A protože jsme tolik mluvili o abecedách...

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

ΕΛΛΗΝΙΚΑ EL

👤👤👤 13 500 000

Slovo „abeceda“, tedy „alphabet“, vzniklo z prvních dvou písmen řecké abecedy: „alfa“ a „beta“. Řekové v současné době píší zleva doprava, stejně jako ostatní evropské jazyky, ale vždy tomu tak nebylo. Na začátku se mohlo psát zprava doleva, a dokonce střídat směry po řádcích.

ναι

όχι

Πώς είσαι;

Γεια!

Ευχαριστώ!

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν

ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω

- 1 ένα
- 2 δύο
- 3 τρία
- 4 τέσσερα
- 5 πέντε
- 6 έξι
- 7 επτά
- 8 οχτώ
- 9 εννιά
- 10 δέκα

◀◀◀ Άκουσε τον ήχο αυτών των λέξεων

Photo: Colourful street in Oia, Greece

SQ SHQIP

👤👤👤 7 500 000

Si jeni?

Përshëndetje!

Faleminderit!

po

jo

ç

ë

Když Albánci kroutí hlavou ze strany na stranu, neznamená to „ne“, ale naopak „správně, souhlasím, poslouchám“. Naopak kývnutí hlavy nahoru a dolů neznamená „ano“. Znamená to „promiň, obávám se, že ne“ a spíše tento pohyb doprovází špatné zprávy. Buď proto při kývání hlavou v Albánii obzvlášť opatrný/-á – možná jsi právě souhlasil/-a s něčím, co jsi nechtěl/-a!

- 1 një
- 2 dy
- 3 tre
- 4 katër
- 5 pesë
- 6 gjashtë
- 7 shtatë
- 8 tetë
- 9 nëntë
- 10 dhjetë

Dëgjoni tingullin e këtyre fjalëve >>>

Photo: Beach cafe in Ksamil, Albania

БЪЛГАРСКИ BG

👤 8 000 000

„Bulhaři také kývnou na „ne“ a krouží hlavou na „ano“. Další neobvyklou charakteristikou bulharštiny je, že je jedním z mála slovanských jazyků bez pádů. Mělo by tedy být snazší se učit bulharštinu, než se učit češtinu, která má 7 pádů! Bulharština sdílí tuto vlastnost pouze s makedonštinou.“

Как си?

Здравей!

Благодаря!

- 1 едно
- 2 две
- 3 три
- 4 четири
- 5 пет
- 6 шест
- 7 седем
- 8 осем
- 9 девет
- 10 десет

<<< Чуйте как звучат тези думи

Photo: Rila Monastery, Bulgaria

ИЙ

Щ

Ю

Ъ

Я

Ь

да

не

МК МАКЕДОНСКИ

👤👤👤 3 500 000

Како си?

Здраво!

Благодарам!

Své reakce obvykle vyjadřujeme krátkými frázemi nebo slovy, která nemají žádný konkrétní význam. Makedonština má jeden skvělý způsob, jak to udělat – s „Lele“! „Lele“ může znamenat „Ach můj bože!“ nebo „Ach jo!“, navíc můžeš přidat tolik „lele“, kolik chceš. Dalo by se tedy říci „Lele lele lele! Jaký pěkný pes!“ Otočením listu na další stránku objevíš jazyk bez „ano“ nebo „ne“..

- 1 еден
- 2 два
- 3 три
- 4 четири
- 5 пет
- 6 шест
- 7 седум
- 8 осум
- 9 девет
- 10 десет

да

не

Ѓ

И

С

Љ

Ц

Ј

Њ

Ќ

Слушнете како звучат овие зборови >>>>

Photo: Church of St. John at Kaneo, North Macedonia

GAEILGE GA

👤👤👤 170 000

Irština nemá slova pro „ano“ nebo „ne“. K zodpovězení otázky se používají slovesné tvary. Takže odpověď na „Prodali dům?“ bude „(oni) prodali“ nebo „(oni) neprodali“. Anebo v irštině: „Ar dhíol siad an teach? Dhíol. Níor dhíol.“ Přestože irština nemá slova pro „ano“ a „ne“, má mnoho jedinečných slov, stejně jako jazyk na další stránce...

Dia dhuit!

Conas atá tú?

Go raibh maith agat!

ú

ó

á

í

é

◀◀◀ Éist le fuaim na bhfocal seo

Photo: Cliffs of Moher, Ireland

- 1 A hAon
- 2 A Dó
- 3 A Trí
- 4 A Ceathair
- 5 A Cúig
- 6 A Sé
- 7 A Seacht
- 8 A hOcht
- 9 A Naoi
- 10 A Deich

HU MAGYAR

👤👤👤 13 000 000

Hogy vagy?

Szia!

Köszönöm!

Maďarština je, díky 26 gramatickým pádům a mnoha složitým pravidlům, jedním z nejtěžších jazyků. Ale stojí za námahu, protože je velmi šikovná na zachycení speciálních okamžiků jedním slovem. „Aranyhíd“ je doslova „zlatý most“, ale znamená „zářivý odraz slunce na vodní hladině“.

- 1 egy
- 2 kettő
- 3 három
- 4 négy
- 5 öt
- 6 hat
- 7 hét
- 8 nyolc
- 9 kilenc
- 10 tíz

igen

nem

óöö

í

úüü

é

á

Hallgasd meg, hogy hangzanak ezek a szavak >>>>

Photo: Balaton Lake, Hungary

NEDERLANDS NL

👤👤👤 24 000 000

ja

nee

Holandština má velmi zvláštní slovo: „gezellig“. Je to jedno z nejpoužívanějších holandských slov a v závislosti na kontextu ho lze přeložit jako pocit útulnosti, zábavy nebo příjemné atmosféry. Může také naznačovat pocit sounáležitosti, čas strávený s blízkými anebo setkání s kamarádem nebo kamarádkou po dlouhé době. Například: „Strávili jsme gezellige večer hraním her a zábavou...“

Hoe gaat het ermee?

Hallo!

Dankjewel!

<<< Luister naar de klanken van deze woorden

Photo: Tulips and windmills in Zaanse Schans, Netherlands

- 1 een
- 2 twee
- 3 drie
- 4 vier
- 5 vijf
- 6 zes
- 7 zev
- 8 acht
- 9 negen
- 10 tien

LT LIETUVIŲ KALBA

👤👤👤 3 000 000

taip

ne

Litevština je jedním z nejstarších mluvených jazyků na světě, a dokonce má slova podobná starověkému sanskrtu, například „vyras“ (muž), „šuo“ (pes), „avis“ (ovce). To znamená, že Litevci dokážou rozpoznat některá slova, když poslouchají tento indický jazyk. Začínám mít hlad, dám si něco k jídlu...

Kaip sekasi?

Labas!

Ačiū!

- 1 vienas
- 2 du
- 3 trys
- 4 keturi
- 5 penki
- 6 šeši
- 7 septyni
- 8 aštuoni
- 9 devyni
- 10 dešimt

ųū

č

ž

š

ą

ęė

į

Pasiklausykite šių žodžių >>>

Photo: Trakai Island Castle, Lithuania

ITALIANO IT

888 67 000 000

V zemi pizzy, těstovin a sýrů není překvapením, když někdo dostane „abbiocco“. Např. v angličtině neexistuje přesný ekvivalent, ale „abbiocco“ označuje pocit, který člověk má, když sní velké množství jídla... Najdeš v češtině takové? Otoč list na další stránku a objev další jedinečné slovo související s jídlem...

Come stai?

Ciao!

Grazie!

- 1 uno
- 2 due
- 3 tre
- 4 quattro
- 5 cinque
- 6 sei
- 7 sette
- 8 otto
- 9 nove
- 10 dieci

sì

no

èé

à

ù

ì

òó

<<< Ascolta il suono di queste parole

Photo: Riomaggiore, Italy

KA

ქართული

👤👤👤 3 700 000

როგორ ხარ?

გამარჯობა!

მადლობა!

დიახ

არა

Gruzínské slovo „Shemometchama“ znamená jíst, i přestože je člověk sytý, protože jídlo chutná tak dobře. Zhruba to znamená „omylem jsem to celé snědl/-a“. Gruzínština má také jedno z nejpůsobivějších písem na světě. Na další stránce ti ukážeme slovo, které popisuje množství, které všichni čas od času chceme vyjádřit...

- 1 ერთი
- 2 ორი
- 3 სამი
- 4 ოთხი
- 5 ხუთი
- 6 ექვსი
- 7 შვიდი
- 8 რვა
- 9 ცხრა
- 10 ათი

ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ო პ ჟ

რ ს ტ უ ფ ქ ღ ყ შ ჩ ც ძ წ ჭ ხ ჯ ჰ

მოუსმინეთ სიტყვების ელერადობას >>>

SVENSKA SV

👤👤👤 10 000 000

Švédština vynalezla dokonalé slovo pro vyjádření rovnováhy a pro frazém „ne příliš málo, ne příliš moc... ale jen správné množství“, ve švédštině jednoduše „lagom“. Takže ve švédštině můžeš hezky říci, že jsi právě jedl/-a „lagom“! Mluvili jsme hodně o jedinečných slovech, pojďme se tedy také podívat na některá jedinečná slovní spojení...

Hur mår du?

Hej!

Tack så mycket!

ää

ö

- 1 ett
- 2 två
- 3 tre
- 4 fyra
- 5 fem
- 6 sex
- 7 sju
- 8 åtta
- 9 nio
- 10 tio

ja

nej

🔊🔊🔊 Lyssna på ljuden för dessa ord

Photo: Frozen lake in Upplands Vasby, Sweden (Per-Boge | Shutterstock.com)

PL POLSKI

👤👤👤 45 000 000

Jak się
masz?

Cześć!

Dziękuję!

Polština má mnoho zábavných idiomů. Pokud tedy například polsky řekneš „nie mój cyrk, nie moje małpy“, znamenalo by to doslova „ne můj cirkus, ne moje opice“. Tato fráze však nemá nic společného s opicemi, ale znamená „to není můj problém“. Existuje další jazyk, který dokáže zábavným způsobem vyjádřit něco podobného...

- 1 jeden
- 2 dwa
- 3 trzy
- 4 cztery
- 5 pięć
- 6 sześć
- 7 siedem
- 8 osiem
- 9 dziewięć
- 10 dziesięć

tak

nie

ć

ą

ł

ę

ń

ś

źż

ó

Posłuchaj brzmienia tych słów >>>>

Photo: The Crooked Forest near Gryfino, Poland

„Der er ingen ko på isen“ je dánské vyjádření „na ledě není žádná kráva“, ale jeho skutečný význam je „není problém“. Pokud tedy na ledě nevidíš žádné krávy, mělo by být vše v pořádku. Jak sis pravděpodobně již všiml/-a, mnoho jazyků rádo používá zvířata v idiomech!

Hvordan går det?

Hej!

Tak!

DANSK DA

👤👤👤 6 000 000

- 1 en/et
- 2 to
- 3 tre
- 4 fire
- 5 fem
- 6 seks
- 7 syv
- 8 otte
- 9 ni
- 10 ti

ja

nej

æ

å

ø

<<< Lyt til lyden af disse ord

Photo: Tivoli in Copenhagen, Denmark

PT PORTUGUÊS

👤👤👤 250 000 000

Como
estás?

Olá!

Obrigado/a!

Nemusiš portugalštinu považovat za světový jazyk. Nicméně jí mluví celá Brazílie, tudíž je na světě více než 220 milionů rodilých mluvčích! Portugalština je tak sedmým nejvíce užívaným jazykem na světě! Portugalský mluvčí obecně rozumí španělštině, galicijštině a italštině, protože tyto jazyky jsou si velmi podobné. Když už mluvíme o galicijštině...

á à â ã

ú ü

ç

ó ô õ

é ê

í

sim

não

- 1 um
- 2 dois
- 3 três
- 4 quatro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 sete
- 8 oito
- 9 nove
- 10 dez

Ouçá o som destas palavras >>>

GALEGO GL

👤👤👤 2 400 000

V galicijštině existuje 60 až 100 slov, která se týkají různých druhů deště. Pokud bys někdy byl/-a v Galicii, budeš vědět proč! Například „babuña“ označuje déšť, který zní jako malé dítě, „torbón“ déšť s hromy a blesky a „ballón“ silné, ale krátce trvající deště, které trvají několik dní...

Como estás?

Ola!

Grazas!

si

non

ó

íï

á

é

ñ

1	un
2	dous
3	tres
4	catro
5	cinco
6	seis
7	sete
8	oito
9	nove
10	dez

◀◀◀ Escoita o son destas palabras

Photo: As Catedrais Beach, Spain

LV LATVIEŠU VALODA

☎☎☎ 1 750 000

Lotyši rádi zpívají! „Dainas“ jsou lotyšské lidové písně, které zachycují starověkou lotyšskou moudrost. „Dainas“, vytvořené před více než tisíci lety a zachovávané v mluvené podobě, byly součástí oslav (jako každoroční svatojánská oslava v hlavním obrazu), každodenní práce i úvah o životě. Dohromady existuje více než 1,2 milionu „dainas“!

jā

nē

Kā tev iet?

Sveiki!

Paldies!

- 1 viens
- 2 divi
- 3 trīs
- 4 četri
- 5 pieci
- 6 seši
- 7 septiņi
- 8 astoņi
- 9 deviņi
- 10 desmit

ū

č

š

!

ā

ī

ž

ģ

ķ

ē

ņ

Klausies, kā skan šie vārdi >>>

Photo: Celebrating midsummer, Latvia (Raimonds Kalva LV | Shutterstock.com)

NORSK NO

👤👤👤 5 320 000

Norština má mnoho slov, která mají „obří“ vliv na další, vcelku rozříšené, jazyky. Kdo nikdy neslyšel o „trollovi“? Pokud je pro tebe „troll“ trochu strašidelný (pro mě taky!), tak můžeš raději myslet na krásné norské „fjorby“. A pokud ty podpoří tvou chuť cestovat, nezapomeň na slovo „egg“ („vajíčko“), které je také norského původu.

ja

nei

- 1 én
- 2 to
- 3 tre
- 4 fire
- 5 fem
- 6 seks
- 7 syv
- 8 åtte
- 9 ni
- 10 ti

Hvordan går det?

Hei!

Takk!

å

æ

ø

◀◀◀ Lytt til lyden av disse ordene

Photo: Reindeers in Tromsø, Norway

SE SÁMEGIELLA

👤👤👤 30 000

Severní sámština je jedním ze sámských jazyků a mluví se jí v severoevropských zemích. Proto není divu, že má mnoho slov k popisu různých druhů sněhu a ledu. Například „čahki“ je tvrdá sněhová koule, která se hází ve vážných sněhových soubojích, „vahca“ je čerstvý nebo sypký sníh a „soavli“ je rozbředlý sníh.

jua

a-a

Mo dat manná?

Bures!

Giitu!

- 1 okta
- 2 guokte
- 3 golbma
- 4 njeallje
- 5 vihtta
- 6 guhtta
- 7 čieža
- 8 gávccii
- 9 ovccii
- 10 logi

đ

ŋ

ṭ

á

ž

č

š

Guldal dáid sániid >>>>

Photo: Aurora borealis, Norway

Ruština má jedno jedinečné slovo, které popisuje vrstvu ledu, která se usazuje poté, když díky vzestupu teploty led roztaje a pak znovu zamrzne: „Гололедица“ („gololedica“), což se zhruba překládá jako „nahý list ledu“. A věděl/-a jsi, že v Evropě je dvakrát tolik rodilých mluvčích ruštiny než angličtiny?

РУССКИЙ RU

👤👤👤 150 000 000

да

нет

Как дела?

Привет!

Спасибо!

- 1 один
- 2 два
- 3 три
- 4 четыре
- 5 пять
- 6 шесть
- 7 семь
- 8 восемь
- 9 девять
- 10 десять

⏪⏪⏪ Послушайте, как звучат эти слова

Photo: Swimming in an ice hole, Russia

ES ESPAÑOL

👤👤👤 489 000 000

¡Hola!

¿Cómo estás?

¡Gracias!

sí

no

Ve španělštině existuje výraz „el mundo es un pañuelo!“ („svět je kapesník“), užívaný k tomu, abychom naznačili naše překvapení, když někoho náhodou potkáme na nečekaném místě, čímž ukážeme, že svět je mnohem menší, než jsme si ve skutečnosti mysleli. A není to vlastně to, o čem jazykové učení a učení o jiných kulturách vlastně je? Španělština je skutečně světovým jazykem a 20 zemí má španělštinu jako oficiální jazyk - ¡Olé!

- 1 uno
- 2 dos
- 3 tres
- 4 cuatro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 siete
- 8 ocho
- 9 nueve
- 10 diez

á

ñ

é

úü

í

ó

Escucha cómo se pronuncian estas palabras >>>

Photo: Women dancing flamenco in Sevilla, Spain (leonov.o | Shutterstock.com)

LARY JAZYKOVÁ CESTA NAPŘÍČ EVROPOU

EDL.ECML.AT/LANGUAGEJOURNEY

*Toto jsou všechny jazyky
z naší jazykové cesty
Evropou, ale v Evropě a ve
světě jich je mnohem více!*

Baskičtina

AFROASIJSKÉ
350 000 000

KARTVELSKÉ
5 000 000

INDOEVROPSKÉ
3 200 000 000

URALSKÉ
25 000 000

SEMITSKÉ
Maltština

Gruzínština

Albánština

Řečtina

BALTSKÉ
Litevština
Lotyština

JIHOSLOVANSKÉ
Bosenština
Bulharština
Chorvatština
Makedonština
Slovinština
Srbština

ZÁPADOSLOVANSKÉ
Čeština
Polština
Slovenština

VÝCHODOSLOVANSKÉ
Běloruština
Ruština
Ukrajinština

ZÁPADOGERMÁNSKÉ
Angličtina
Fríština
Holandština
Lucemburština
Němčina

SEVEROGERMÁNSKÉ
Dánština
Islandština
Norština
Švédština

BALKANOROMÁNSKÉ
Italština
Rumunština

ZÁPADOROMÁNSKÉ
Francouzština
Galicijština
Katalánština
Portugalština
Rétorománština
Španělština

KELTSKÉ
Irština
Velština

Arménština
Romština

BALTOFINSKÉ
Estonština
Finština
Severní sámština
UGRICKÉ
Maďarština

TURKICKÉ
Ázerbájdžánština
Turečtina

ALTAJSKÉ
210 000 000

edl.ecml.at/languagejourney

BE EN FY SL FR UK

CA TR AS EU MT IS

ET RO CS SK FI RM

CY DE HR BS SR HY

ROM LB EL SQ BG

MK GA HU NL LT IT

KA SV PL DA PT GL

LV NO SE RU ES

Jazyk může otevřít dveře do jiného světa. Světa, kde můžeš objevovat poklady zemí a kultur, o kterých bys nikdy nevěděl/-a, že existují, kdybys nepoužil/-a klíč, který ti jazyk dá. A jedněmi dveřmi se můžeš dostat do místnosti, ze které vede mnoho dalších dveří!

Pro některé jsou jazyky vášní, pro jiné nutností, ale ať už jdeš kamkoli a děláš cokoli, setkání s nimi se nevyhneš. Doufáme, že ti tato cesta umožnila nahlédnout aspoň do několika z mnoha jazyků, které jsou kolem nás a povzbudila tě k jejich hlubšímu prozkoumání.

Více informací o Evropském centru pro moderní jazyky Rady Evropy a o Evropském dni jazyků naleznete na www.ecml.at.

V případě zájmu o další překlady či úpravy nás kontaktujte prostřednictvím e-mailu information@ecml.at.

© 2021, Rada Evropy